10. מקץ (מלכים א, ג 28-15 - ד 1)

טו. וַיִּקַ֥ץ שְׁלֹמֹ֖ה וְהִנֵּ֣ה חֲלֽוֹם וַיָּבֹ֣א יְרוּשָׁלַ֗͏ִם וַיַּעֲמֹ֤ד׀ לִפְנֵי֙ אֲרֹ֣ון בְּרִית־אֲדֹנָ֔י וַיַּ֖עַל עֹלֹ֑ות וַיַּעַ֣שׂ שְׁלָמִ֗ים וַיַּ֥עַשׂ מִשְׁתֶּ֛ה לְכָל־עֲבָדָֽיו׃

ההפטרה הזאת מתחברת עם הפרשה בנקודה משותפת: חכמת יוסף וחכמת שלמה.

וַיִּקַ֥ץ שְׁלֹמֹ֖ה וְהִנֵּ֣ה חֲלֽוֹם: מיד אחרי חלום שלמה בגבעון (ג 15-4). מי שמבקש חכמה, כבר חכם. החכמה המתוארת היא התבונה, הבנה עמוקה.

וַיִּקַ֥ץ: נראה שהוא סוג של קרי כי הכתיב היה אמור להיות וַיָּקֶץ, הפעיל 'קוץ'.

וַיַּ֖עַל עֹלֹ֑ות: ויקרא ג 1.

טז. אָ֣ז תָּבֹ֗אנָה שְׁתַּ֤יִם נָשִׁים֙ זֹנֹ֔ות אֶל־הַמֶּ֖לֶךְ וַתַּעֲמֹ֥דְנָה לְפָנָֽיו׃

נָשִׁים זֹנֹות: תרגום יונתן פּוּנְדָּקָן: (פונדקאיות). אבל אם נדיר שנשים זונות תהיינה אימהות, נדיר עוד יותר שפונדקאיות תחיינה לבדן.

שְׁתַּ֤יִם נָשִׁים: באופן רגיל: שְׁתֵּי בסמיכות.

יז. וַתֹּ֤אמֶר הָֽאִשָּׁה֙ הָֽאַחַ֔ת בִּ֥י אֲדֹנִ֖י אֲנִ֣י וְהָֽאִשָּׁ֣ה הַזֹּ֗את יֹשְׁבֹ֤ת בְּבַ֙יִת֙ אֶחָ֔ד וָאֵ֥לֵד עִמָּ֖הּ בַּבָּֽיִת׃

בִּ֥י אֲדֹנִ֖י: או אדוננו, כי היא פונה למלך.

יח. וַיְהִ֗י בַּיֹּ֤ום הַשְּׁלִישִׁי֙ לְלִדְתִּ֔י וַתֵּ֖לֶד גַּם־הָֽאִשָּׁ֣ה הַזֹּ֑את וַאֲנַ֣חְנוּ יַחְדָּ֗ו אֵ֤ין זָר֙ אִתָּ֔נוּ בַּבַּ֖יִת זוּלָתֵ֣י שְׁתֵּ֥ינוּ אֲנַ֖חְנוּ בַּבָּֽיִת׃

יט. וַיָּ֥מָת בֶּן־הָֽאִשָּׁ֖ה הַזֹּ֣את לָ֑יְלָה אֲשֶׁ֥ר שָׁכְבָ֖ה עָלָֽיו׃

כ. וַתָּ֣קָם׀ בְּתֹ֣וךְ הַלַּ֗יְלָה וַתִּקַּ֞ח אֶת־בְּנִ֤י מֵאֶצְלִי֙ וַאֲמָתְךָ֣ יְשֵׁנָ֔ה וַתַּשְׁכִּיבֵ֖הוּ בְּחֵיקָ֑הּ וְאֶת־בְּנָ֥הּ הַמֵּ֛ת הִשְׁכִּיבָ֖ה בְּחֵיקִֽי׃

כא. וָאָ֣קָם בַּבֹּ֗קֶר לְהֵינִיק֙ אֶת־בְּנִ֔י וְהִנֵּ֥ה מֵ֖ת וָאֶתְבֹּ֣ונֵן אֵלָ֑יו בַּבֹּ֕קֶר וְהִנֵּ֥ה לֹא־הָיָ֖ה בְּנִ֥י אֲשֶׁר־יָלָֽדְתִּי׃

בַּבֹּ֕קֶר: היום בבוקר אם הלכו באותו יום להישפט.

כב. וַתֹּ֣אמֶר׀ הָֽאִשָּׁה֮ הָאַחֶ֣רֶת לֹא֒ כִּ֤י בְנִי֙ הַחַ֔י וּבִנֵּ֖ךְ הַמֵּ֑ת וְזֹ֣את אֹמֶ֔רֶת לֹ֕א כִּ֥י בִנֵּ֖ךְ הַמֵּ֑ת וּבְנִ֥י הֶֽחָ֖י וַתְּדַבֵּ֥רְנָה לִפְנֵי֙ הַמֶּ֔לֶךְ׃

לֹא כִּי: נראה שהוא ביטוי נרדף ל-'לא כן'. לולא טעמי המקרא, היינו קוראים: לֹא! כִּי בְּנִי הַחַי ...

או אולי 'לא הכי'.

כג. וַיֹּ֤אמֶר הַמֶּ֙לֶךְ֙ זֹ֣את אֹמֶ֔רֶת זֶ֥ה בְּנִ֖י הַחַ֑י וּבִנֵּ֣ךְ הַמֵּ֔ת וְזֹ֣את אֹמֶ֔רֶת לֹ֕א כִּ֥י בִנֵּ֖ךְ הַמֵּ֑ת וּבְנִ֥י הֶֽחָ֖י׃

זֹאת אֹמֶרֶת: המלך משחזר את דבריהן כדי לוודא שאכן הבין היטב.

כד. וַיֹּ֤אמֶר הַמֶּ֙לֶךְ֙ קְחוּ־לִ֣י חֶ֔רֶב וַיָּבִ֥אוּ הַחֶ֖רֶב לִפְנֵ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃

כה. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גִּזְרוּ אֶת־הַיֶּלֶד הַחַי לִשְׁנָיִם וּתְנוּ אֶת־הַחֲצִי לְאַחַת וְאֶת־הַחֲצִי לְאֶחָת׃

נראה ללא ספק שהאירוע הזה מגלה ללא ספק לעין כל את חכמת שלמה.

באופן עקרוני, לא היה סיכוי למבחן הזה להצליח, כי רצו שתי הנשים לשמור את הילד <u>בחיים: האחת לשמור אותו והאחת לקחת אותו.</u>

יתכן ששלמה כבר מי גילה האם האמתית כי:

א. התובעת מדברת הראשונה.

ב. הנתבעת מדברת במצח נחושה.

ג. הנתבעת טוענת שהניחה את התינוק החי בחיק התובעת.

ד. מה אכפת לה לקבל את התינוק החי!

הבחין בטובעת אהבה אימהית, ובנתבעת שנאה נשית. נראה ש׳מבחן החרב׳ לא היה אלא ווידוא האמת שהמלך כבר ידע.

כו. וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־בְּנָהּ הַחַי אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמֶיהָ עַל־בְּנָהּ וַתֹּאמֶר| בִּי אֲדֹנִי תְּנוּ־לָהּ אֶת־הַיָּלוּד הַחַי וְהָמֵת אַל־תְּמִיתֻהוּ וְזֹאת אֹמֶרֶת גַּם־לִי גַם־לָךְ לֹא יִהְיֶה גְּזֹרוּ׃

כז. וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר תְּנוּ־לָהּ אֶת־הַיָּלוּד הַחַי וְהָמֵת לֹא תְמִיתֻהוּ הִיא אִמּוֹ׃

כח. וַיִּשְׁמְעוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר שָׁפַט הַמֶּלֶךְ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי רָאוּ כִּי־חָכְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט׃

וַיִּרְאוּ: או וְיִירְאוּ. שורש ׳ירא׳ בעקבות המתג.

א. וַיְהִי֙ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹ֔ה מֶ֖לֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵֽל׃

המלך הראשון שאיש לא פקפק במלכותו (בניגוד לשאול ולדוד).